

Unele metode tradiționale și moderne folosite în practica predării limbajului specializat

R. Railean, S. Gorila

Articolul de față prezintă un ansamblu de procedee de mijloace integrate la nivelul unor acțiuni implicate în realizarea obiectivelor pedagogice ale activității de instruire.

Studierea limbii străine la facultățile tehnice urmărește atingerea obiectivului de a forma competența de comunicare la fel ca și obținerea performanței care să-i permită studentului să gestioneze cu limbajul specializat. În practica predării limbii engleze există o multitudine de metode care au fost și sunt folosite în predarea limbajului specializat, unele mai eficiente, altele mai puțin eficiente. În cele ce urmează vom încerca să reprezentăm un ansamblu de procedee și mijloace integrate la nivelul unor acțiuni implicate în realizarea obiectivelor pedagogice concrete ale activității de instruire proiectată de profesor.

În rezultatul unui studiu s-a descoperit faptul că în practica predării limbajului specializat sunt folosite un set de metode atât tradiționale cât și moderne ce permit acumularea unui volum suficient de unități lexicale ce poartă denumirea de “vocabular de lucru”. Ne vom concentra asupra celor mai frecvent utilizate metode de predare a limbajului specializat.

Se știe că unitățile lexicale stau la baza unei limbi și, deci, a comunicării propriu zise. Deseori, însă, apare problema trecerii unui cuvânt sau termen studiat de la nivelul receptiv la cel productiv, forțând, în același timp, dezvoltarea celor patru stâlpi de comunicare: audierea, citirea, scrisul, vorbirea [1].

De aceea profesorii apelează la una dintre metodele tradiționale, *metoda traducerii*, care este considerată cea mai

populară. Aceasta este metoda clasică, considerată simplă și foarte eficientă, ale cărei obiective principale sunt studiul atât a gramaticii, cât și în mare parte a vocabularului [2]. În scopul predării limbajului specializat această metodă presupune o abordare deductivă, capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare sunt cele mai exersate abilități. Se folosește intensiv limba nativă a studentului, iar tehnicile folosite sunt citirea și traducerea textelor și exerciții de vocabular. Însușirea lexicului specializat are loc în baza textului tematic. Textele studiate conțin structuri terminologice și gramaticale specifice domeniului profesional vizat, iar sarcinile și activitățile de învățare sunt concepute întru a dezvolta diverse abilități practice. Fiecare text de specialitate este urmat de un set de exerciții ce au menirea de a consolida atât mesajul informativ al textului, cât și de a fixa terminologia de specialitate. În acest caz exercițiile sunt adaptate nu numai la natura subiectului, dar și la nivelul general de pregătire a studenților.

Metoda audio-linguala. Principalul obiectiv este acela ca studenții să învețe să folosească limba într-un mod comunicativ, în mod automat. Este cunoscut faptul ca comunicarea în orice limbă presupune, în primul rând, perceperea auditivă a mesajului, ce implică un număr de procese de bază în dependență de competența lingvistică, de cunoștințele precedente, chiar și de variabilele psihologice. Comprehensiunea auditivă este un proces activ (și nu pasiv, cum consideră unii profesori). Ca mijloc de studiere a limbii engleze, audierea contribuie la formarea competențelor de comprehensiune orală, precum imitarea sunetelor, perceperea intonației și a accentului, evitarea tautologiei, prezicerea informației, perceperea vocabularului uzual și evitarea oboselii în vorbire [3]. De data aceasta construcțiile lexicale sunt prezentate în forma de dialog, care este însușit prin imitație și repetiție.

Tehnicile folosite sunt: dialoguri, jocuri de rol, repetiții, exerciții de gramatică și vocabular. Limba maternă a studenților nu este folosită. Are loc interacțiunea profesor-student și student-student. Profesorul oferă modelul de limbaj, studenții fiind imitatori ai acestui model. În studiul său, Jeremy Harmer, observă că există și varianta britanică a acestei metode care se numește **Prezentare, Practică, Producere**. Aceasta se realizează în trei etape: prezentare - profesorul introduce elementele de limbaj ce trebuie asimilate; practica- studenții exersează folosind tehnici de reproducere și repetiție; producere- folosirea limbajului prezentat și asimilat într-un mod original și autentic de către studenți [4, p. 80]. La fel ca și în cazul metodei audio-linguale vocabularul și gramatica sunt predate inductiv, primeaza comunicarea. Modelul este profesorul, acesta fiind cel care coordonează activitatea. Pentru că este o metodă bazată pe comunicare și evaluarea se face tot în acest fel.

Vorbind despre implicația elementului audio-lingual menționăm importanța incontestabilă a acestuia în implementarea calitativă a terminologiei de specialitate. În vederea sporirii gradului de comprehensiune auditive este necesar să ținem cont de cunoașterea subiectului secvenței, viteza alocuțiunii, claritatea articulației și, cel mai important, de volumul expresiilor terminologice necesare pentru asimilare. În acest context o importanță majoră este acordată pronunției corecte a termenilor de specialitate ce provin sau sunt formați din anumite elemente ale limbilor clasice Acest tip de activitate are drept scop îmbogățirea limbajului general și cel de profil și prin intermediul discuției.

În scopul predării limbajului specializat, pe lângă metodele tradiționale, mai sunt folosite și o serie de metode moderne. Metodele moderne alese sunt mai numeroase, lucru explicabil prin varietatea profesorilor ce predau limba engleză și teritoriilor unde

aceasta se predă, ceea ce face ca didactica limbii engleze să beneficieze de experiențe vaste în aceste sens și discuții valoroase. Desigur, selecția acestor metode este subiectivă, criteriile după care au fost alese fiind eficiența lor și gradul de popularitate.

Un interes deosebit prezintă metoda care poate fi numită **Calea Tăcerii**, al cărei principiu de bază atestă faptul că predarea trebuie subordonată învățării. Profesorul este tăcut, dar foarte activ; vorbește doar pentru a da anumite sugestii. Studenții exersează mult vocabularul în context, adică termenii noi se folosesc și în alte enunțuri pe care studenții le alcătuiesc. Spre exemplu termenul *to fire* a fost folosit de către studenți în enunțul *The engine is only firing on three cylinders*. Aici se pune accent pe pronunție și gramatică. Sunt dezvoltate cele patru dimensiuni ale predării: capacitatea de receptare a mesajului oral și scris, capacitatea de exprimare orală și scrisă. Metoda implică și o serie de activități, una dintre ele fiind “o discuție mută”, activitate care contribuie la dezvoltarea abilităților de scris, de utilizare corectă a termenilor de specialitate. Studenților li se oferă un desen pe care ei trebuie să-l descrie, oferind cât mai multe date posibile.

Suggestopedia este o metodă care constă în aplicarea studiului sugestiei în pedagogie, dezvoltată cu scopul de a ajuta studenții să depășească barierele învățării. Lozanov G. afirmă că principalul obiectiv al predării nu este memorizarea, dar comprehensiunea și soluționarea creativă a problemelor [5,]. Profesorul transmite mesajul într-un mod deosebit. Metodele corecte de a folosi calitatea intonației și coordonarea în timp sunt în egală măsură importante și complexe, susține E. W. Stewick [6, p. 157]. Elementele pe care se pune accent sunt vocabularul, capacitatea de exprimare orală, capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă.

Metoda directă are ca obiectiv de bază de a învăța studenții să comunice într-o limbă străină. Nu este admisă traducerea, profesorul folosindu-se de lumea reală, imagini, pantomimă pentru a sugera sensul termenilor, binevenită fiind definirea termenilor în limba engleză: *rotary- means moving round a central point*. Tehnicile folosite sunt: conversația, citirea cu voce tare, exerciții, compuneri, repetiții.

Metoda comunicativă. Principalul obiectiv este fluența studenților. Se pune accent pe comunicarea „reală” [4]. Toate cele patru dimensiuni ale predării limbii sunt dezvoltate: capacitatea de exprimare orală, capacitatea de receptare a mesajului oral, capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă. Terminii sint învățați prin practică. Limba maternă a studenților nu este folosită. Tehnicile folosite sunt: discuții, dezbateri, jocuri de rol, activități comunicative scrise, drama etc.

Studiul de caz s-a născut din necesitatea găsirii unor căi de apropiere a instruirii de modelul vieții. Ea s-a impus ca una dintre cele mai active metode avînd valoare euristică și aplicativă. Metoda are următoarele valențe formative: mijlocește o confruntare cu o situație din viața reală și alege un caz reprezentativ și tipic dintr-un cîmp de relații. Metoda este utilizată prin prezentarea cazului întregului grup de studenți sau doar unei subgrupe care preia discuția cazului și adoptă hotărîrea corespunzătoare. Prezentarea unui caz problematic presupune stimularea capacității de exprimare a studentului și astfel la întrebarea *what do you do if you have a flat tyre?*, studenții folosesc limbajul “de lucru” și răspund la o serie de întrebări cum ar fi: *How to stop the car rolling?; How high do you raise the car?; What tools do you need to replace the tyre? și altele.*

Metodele tradiționale menționate în această lucrare sunt considerate încă eficiente și folosite în predare. Metodele moderne prezentate mai sus însă nu sunt întotdeauna folosite. Motivele pentru care aceste metode nu sunt utilizate sunt lipsa lor de eficiență în cadrul unor grupuri mari. Metodele moderne sunt preferate datorită eficacității lor sporite în ceea ce privește comunicarea, dezvoltându-se capacitatea de exprimare orală. Alte avantaje ale acestora ar fi faptul că interacțiunea între profesor și studenți este sporită. Se creează, astfel, noi oportunități pentru dezvoltarea limbajului și folosirea lui în comunicare.

Concluzia finală este aceea că metodele tradiționale coexistă cu cele moderne în predarea limbii engleze, fiecare având avantajele ei, elemente ce pot fi oricând folosite cu succes. Abordarea eclectică este așadar cea mai eficientă în predare, metodele folosite adaptându-se grupului de studenți.

Bibliografie:

1. DeCarrico J., *Vocabulary Learning and Teaching*. // Teaching English as a Second or Foreign Language. - Boston: Heinle & Heinle, 2001, pp. 285-299.
2. Stern, H. H. *Fundamental Concepts of Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press, 1996, p. 453.
3. Lewis M., *Pedagogical Implications of the Lexical Approach*. // Second Language Vocabulary Acquisition: A Rationale for Pedagogy, New York: CUP, 1997, p. 42.
4. Harmer J., *The Practice of English Language Teaching*. London: Longman, 2004, p. 80-85.
5. Lozano V. G., 1978, *Suggestology and Outlines of Suggestopedya*, New York, Gordon And Breach, p. 286.
6. Stewick E. W., *Memory, Meaning and Method: Some Psychological Perspectives on Language Learning* rowey, Mass: Newbury House, 1976, p. 157.